

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်

လၢယုၤလံ ၃၁ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 25-225-D1

တီအူကီၢ်ရူၣ် တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်- ဟီၣ်လၢာ်မ့ၣ်ပီၢ်ပီၢ်ဖးထီၣ်အပိဘၣ်ဒိဝဲသဝီဖိခံၤ ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်, ပာ်ဃုာ်ဒီးဖိသၣ် ၁၃ နံၣ်တဂၤ, ဖဲဒိဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် (လၢမ့ၢ် ၂၀၂၅ နံၣ်)

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်တဘျီအံၤပာ်ဖျါဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရူၣ်, ဖဲလၢမ့ၢ် ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမ့ၢ် ၂၉ သီ ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ်ဖိသၣ် (၁၃) နံၣ်တဂၤလၢအအိၣ်လၢကက--- သဝီ, ကျဲးလီၤမ့ၢ် ထီၣ်ကရူာ်, ဖဲအဝဲလဲၤဆူ တဆံသၢမံးလၢဝဲဒီးအသကိးခံၤ လၢအကလဲၤအိၣ်သကိးဝဲအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိပီၢ်ဖးအဆၢကတီၢ် ခိၣ်ဟီၣ်လၢာ်မ့ၣ်ပီၢ်ပီၢ်ဖးထီၣ် အပိအခိၣ်လၢအထွဲတကပၤဘၣ်ဒိဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဒီးအသးန့ၣ်ပုၤစ့ၢ်ကိးဘၣ်ဒိဝဲဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ် (၁၃) နံၣ်တဂၤအံၤလီၤကဝီၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆူအီၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါလၢအအိၣ်ဖဲဒုလီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကရူာ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, လၢအဘၣ်တၢ်ပာ်ဆူအီၤလၢ ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထွဲၣ်ဖျါဒုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) န့ၣ်လီၤ. တုၤခဲအံၤဖိသ့ၣ်ပီၢ်ခါတဂၤအံၤအတၢ်ဘၣ် ဒိဘၣ်ထံးတဘျီဝဲဂ့ၤဂ့ၤ ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ် (၁၃) နံၣ် တဂၤအံၤစံးဝဲလၢအလိာ်ဘၣ်ခိၣ်တုၤတပၤန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ မ့ၣ်ပီၢ်အံၤထံကီၢ်တၢ်ပာ်ဖျါဒုးမ့ၢ်ဒိၣ် (SAC) ဒီးလီၤပာ်ဝဲခိၣ် (SAC) အသးကလၢအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲ သဝီတဖျါန့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.¹

ဟီၣ်လၢာ်မ့ၣ်ပီၢ်ပီၢ်ဖးထီၣ်သး ဖဲ ၁၁---သဝီ, ကျဲးလီၤမ့ၢ်န့ၣ်လၢကရူာ်

- ကျဲးမ့ၢ်လၢဘၣ်တၢ်ကးတံာ်ဃာ်အီၤခိၣ်သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

ဖဲလၢမ့ၢ် ၁ သီ ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤလံၤလံၤန့ၣ်, ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရူာ် (KNU) စးထီၣ်ကးတံာ်ဃာ်ဝဲသိလုာ်ကျဲးမ့ၢ် လၢအအိၣ်လၢတပူၤ (လိပ်သို) ဝုၢ် ဒီးတီအူ (တောင့်ငူ) ဝုၢ် အဘၣ်စၢၤ, သိလုာ်ကျဲးမ့ၢ်လၢအအိၣ်ဖဲဒိၣ်ဖါခိၣ် (သန်တောင့်ကြီး) ဝုၢ် ဒီးတီအူဝုၢ်အဘၣ်စၢၤ, သိလုာ်ကျဲးမ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢချါလၢ (ဘောကလိ) ဝုၢ် ဒီးတီအူဝုၢ် အဘၣ်စၢၤ,

¹ တၢ်ဂွံတၢ်ကျါလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢမ့ၢ် ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆူဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤပုၤမၤသကိး တၢ်တဂၤ ဖဲတီအူကီၢ်ရူၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ် အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲးလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ် ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂွံတၢ်ကျါလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုၤအီၤထီၣ်အီၤ ဖဲပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ် တၢ်ဂွံတၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.

ဒီးသိလ့ၣ်ကျဲၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်လၢစယဲၣ်က့ၢ် (ဇရက်ကြီး) ဝှံၣ် ဒီးတီအူဝှံၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. [ဝှံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၢဒီးထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၢ, တီအူကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.]မ

KNU ကးတံၢ်ဃာ်ဝဲကျဲၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒ်သိးကပတုၣ်ကွံၣ်ဝဲထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြဲးကိၣ်ကးကရၢ (SAC) သးဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤဒီးအသးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲ KNU ပၤဆၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢသိလ့ၣ်တခိၣ် ဒၣ်လဲၣ်ကဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤဖဲကျဲၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါကညီၣ်ဒီကလုၢ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA) အပူၤ ဟံးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတဖၣ်ပၤလီၤဃာ်ဝဲသ့ၣ်ထူၣ်လၢကျဲၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အလီၤလၢတၢ်ကးတံၢ်ဃာ်ဝဲကျဲၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤသ့ၣ်ဒီးဝဲကျဲၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤဝဲဒၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC သ့ၣ်တဖၣ်ဂ့ၢ် ကျဲးစးသးကွံၣ်ဝဲသ့ၣ်ထူၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟံၣ်လီၤဃာ်အီၤလၢကျဲၣ်မုၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

KNU အိးထီၣ်ကဒါက့ၢ်ဝဲကျဲၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဖဲလၢယူၤ ၂၀၂၅ နံၣ်, ဘၣ်ဆၢသန့ၣ်က့ၢ် SAC ကးတံၢ်ဃာ်ဝဲကျဲၣ်မုၢ်တဘိလၢ အအိၣ်ဖဲဒိၣ်ဖါခိၣ်ဝှံၣ်ဒီးတီအူဝှံၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တုၤလီၤဖဲလၢယူၤလံ ၂၀၂၅ နံၣ်ဒၣ်လဲၣ်ကျဲၣ်မုၢ်တဘိလၢအအိၣ်လၢဒိဖါခိၣ် ဝှံၣ်ဒီးတီအူဝှံၣ်အဘၢၣ်စၢၤအံၤဘၣ်တၢ်ကးတံၢ်ဃာ်အိၣ်ဒီးဒၣ်လၢ SAC န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမ့ၤ ၂၆ သီ ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ် သးပတၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအခိၣ်လၢအအိၣ်လၢ [SAC] ပယုၣ်နီၤသးကလၢတဂၤမၤသဝီဖိသိလ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤလၢ တီ အူဝှံၣ် [လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအပူၤ] န့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲလၢကျဲၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤဖဲအဝဲမၤဝဲအဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်ခါဆူမဲၣ်ညါ တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢသိလ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤလၢတီအူဝှံၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါဖဲလၢမ့ၤ ၂၇ သီ ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ်, [SAC] သးပတၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအခိၣ်လၢအအိၣ်လၢပယုၣ်နီၤသးကလၢတဂၤအံၤထူးထီၣ်ဝဲတၢ်ကလုၢ် လၢသိလ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ယီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢကဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤလၢတီအူဝှံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ SAC ပၤလီၤဝဲဒၣ်သ့ၣ်ထူၣ်တဖၣ်လၢကျဲၣ်မုၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

• ဟီၣ်လၢ်မ့ၢ်ပီၢ်ဖိးထီၣ်ဖဲ ၁၁---သဝီ ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်

SAC ကးတံၢ်ဃာ်ကျဲၣ်မုၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, သဝီဖိတဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် စီၤ က--- [သးနံၣ် ၁၃ နံၣ်] ဒီးအသကိးခံဂၤဟးထီၣ်လၢဂၤ--- သဝီ [လၢအအိၣ်လၢ ဒုလိၣ်မုၢ်န့ၣ်လၢ်ကရူၢ်, ဒိဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၢ] ဒီးလဲၣ်ဆူတဆံသၢမံးလၢ် (၁၃ မံးလၢ်) ဝှံၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ယီၢ် န့ၣ်လီၤ. [အဝဲသ့ၣ်လဲၣ်ဆူဝှံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်သကိးအိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.] တဆံသၢမံးလၢ်ဝှံၣ်အံၤမ့ၢ်ဝှံၣ်လၢအအိၣ်ဖဲ ဒိဖါခိၣ်ဝှံၣ် ဒီးတီအူဝှံၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. အသကိးသ့ၣ်တဖၣ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲ ၁--- [သးနံၣ် ၂၀ နံၣ်] ဒီး ဂ--- [သးနံၣ် ၂၄ နံၣ်] န့ၣ်လီၤ. ၁--- အံၤနီၣ်ဝဲသိလ့ၣ်ယီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၣ်ကျဲၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်လၢ ဂၤ--- သဝီ ဒီး ၁၁--- သဝီအဘၢၣ်စၢၤ [ကျူၤလိၣ်မုၢ်န့ၣ်လၢ်ကရူၢ်] လၢအဘၢၣ်တၢ်သူအီၤလၢတၢ်ကလဲၣ်ဆူဆံသၢမံးလၢ်ဝှံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲၣ်မုၢ်တဘိအံၤဘၣ်တၢ်ကးတံၢ်ဃာ်အီၤလၢ SAC န့ၣ်လီၤ.

ဒ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပၤဖျါဝဲအသိး, SAC မ့ၢ်ထံၣ်ဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤဖဲကျဲၣ်မုၢ်တဘိအံၤတဘျီလၢ်လၢ် မၤဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤက့ၢ်ကဒါက့ၢ်လၢ အအဝဲသ့ၣ်အဒူသဝီန့ၣ်လီၤ. တချူးလၢ စီၤ က--- ဒီးအသကိးခံဂၤအံၤလဲၣ်ဒီးဘၣ် အဆၢကတီၢ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲဂၤ--- သဝီတဂၤဟ့ၣ်ပလီၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢကျဲၣ်မုၢ်တဘိအံၤမတဂၤမၤတသူအီၤလၢဘၣ်. [စးထီၣ်ဖဲ SAC ကးတံၢ်ဃာ်အီၤလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ.] သန့ၣ်က့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တဂၤန့ၣ်သဝီဖိတဂၤအံၤအကလုၢ်ဘၣ် [ဆိကမိၣ်ဝဲ လၢတဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ].

ဖဲဂီၤခိၣ်လါမ့ၤ ၂၉ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ် [သဝီဖိသၢၤကအံၤ] စးထီၣ်လဲၤဝဲဆူ [တဆံသၢၤမံးလၢၣ်ဝုၢ်] န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤဖဲ CC--- ကဝီဒု, ခခ--- သဝီအဆၢကတီၢ်, အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဝဲသ့ၣ်ထူၣ်တဖျါလၢအအိၣ်ကးတံၢ်ဃာ်အသးလၢကျဲမုၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံအဝဲသ့ၣ်ဂုၢ်ကျဲးစးသးကွံာ်သ့ၣ်တဖျါန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤက--- အံၤယီၢ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပီၢ်ဒီးအခိၣ်အထွဲတပၤတူၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်ခိၣ်ဖျါလၢမ့ၢ်ပီၢ်ဖိထီၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. ဂ--- အမဲာ်ချဲဒီးအသးနီၣ်ပုၤဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီးလၢမ့ၢ်ပီၢ်ဖိထီၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. အမဲာ်ချဲတဖျါဘျီကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မုၢ် ခ--- တခီတဘၣ်ဒိဘၣ်. လီၢ်ကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖျါန့ၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်ပီၢ်အံၤ SAC ဒီးလီၤဃာ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ခခ--- သဝီန့ၣ် SAC (ခမယ) [ခိၣ်ချ့သးရဲၣ်] နီၣ်ဂံၢ် (၆၀၄) သးကလၢအိၣ်ဆီလီၤအသးန့ၣ်လီၤ.

ခ--- ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဆူ [KHRG] ဘၣ်ဃးတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်ဒ်အံၤ “ဖဲပလဲၤတုၤဖဲန့ၣ် [CC--- ကဝီဒု, ခခ--- သဝီ] အဆၢကတီၢ်, ပထံၣ်သ့ၣ်ထူၣ်တဖျါကးတံၢ်ဃာ်အသးလၢကျဲမုၢ်ခိၣ်. [...] ခိၣ်ဖျါလၢပလဲၤစိာ်ဃာ်ဖိထီၣ်တဘျီအဃိ, ပဆၢတံၢ်လီၤပသးလၢပကသးကွံာ်ဒီးကျိတံၢ်ကွံာ်သ့ၣ်အဝဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ [စီၤ က---] ဟံးန့ၢ်ဃာ်ဒီးလဲၤဆူသ့ၣ်တဖျါန့ၣ်အကပၤ. ဖဲအဝဲလဲၤတုၤဖဲသ့ၣ်တဖျါန့ၣ်အကပၤအဆၢကတီၢ်, အဝဲယီၢ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပီၢ်ဖိထီၣ်ဒီးအဝဲကီးပသ့ထီၣ်ဝဲ ‘ယခိၣ်တူၢ်ကွံာ်လံ’ န့ၣ်လီၤ. အသ့ၣ်ယုၤလီၤတပတုၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဖျါအခိၣ်ဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်ခိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဟီၣ်ကီးပသ့ထီၣ်လၢအကလုာ်ဖိဒိန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ဒုကိာ်တူၢ်ကွံာ်ဝဲဒီးအစုထွဲဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. အစုထွဲအဘျီဖျါကွံာ်ဝဲဒီးအသးနီၣ်ပုၤအထွဲတခီစ့ၢ်ကီးဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အသးနီၣ်ပုၤဖျါတဆူတဆူဆံးဆံးဖိန့ၣ်လီၤ. [...] ဖဲအယီၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ပီၢ်အဆၢကတီၢ်, အဝဲတဂၤ [ဂ---] အိၣ်လၢအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. အဝဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. [...] အမဲာ်ချဲဘၣ်ဒိဒီးဘျီကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်ဖျါမ့ၢ်ပီၢ်ဖိထီၣ်အဃိလၢဆံးဆံးဖိတဖျါဖျါဘၣ်ဝဲအသးနီၣ်ပုၤဒီးအသးနီၣ်ပုၤဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. အမဲာ်သ့ၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဘျီခိၣ်ဖျါဘၣ်ဝဲဒီးဘျီအုၣ် [ခိၣ်ဖျါမ့ၢ်ပီၢ်ဖိထီၣ်အဃိ] န့ၣ်လီၤ. [...] မ့ၢ်မုၢ်ယုၤတခီယတဘၣ်ဒိဘၣ်. ယဆၢထၢၣ်အိၣ်လၢသိလုၢ်ယီၢ်အကပၤဖဲအဝဲသ့ၣ်ခံဂၤလဲၤသးကွံာ်ဝဲသ့ၣ်တဖျါန့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိယတဘၣ်ဒိဒီးမ့ၢ်ပီၢ်အတၢ်ပီၢ်ဖိထီၣ်ဘၣ်. [...] သ့ၣ်တဖျါန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဃာ်အီၤလၢကျဲမုၢ်အခါသးဒ်သီးကကးတံၢ်ဃာ်ဝဲကျဲမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲမုၢ်အံၤဘၣ်တၢ်တူၢ်အီၤလၢကံၤလၢကမ့ၢ် (ဘံလၢမ့ၢ်) န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပီၢ်တဖျါအံၤဘၣ်တၢ်ဒီးလီၤဃာ်အီၤစီၤစုၤယံၤဒီးကျဲမုၢ်သၢၤစုၤလွံၢ်စုၤမုၢ်ဃာ်ဃာ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပီၢ်တဖျါအံၤအိၣ်ဘူးစ့ၢ်ကီးဒီးသ့ၣ်တဖျါန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံယလဲၤကွၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်ဒီးယထံၣ်တၢ်ပူၤလီၤဟီၢ်ဖိဒိန့ၣ်တဆူ [ဖဲတၢ်ပီၢ်ဖိထီၣ်အလီၢ်] န့ၣ်လီၤ.”

ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ, ခ--- မၤစၢၤဝဲအသကိးခံဂၤလၢအဘၣ်ဒိဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူ ဂဂ--- သဝီဒီးသိလုၢ်ယီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤတုၤဖဲတၢ်တဘျီလၢအအိၣ်ဘူးဒီး ခခ--- သဝီအဆၢကတီၢ်, ဂ--- ဆၢတံၢ်လီၤအသးလၢတဟဲက့ၤဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢဘၣ် [ခိၣ်ဖျါအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခါဘၣ်အီၤဒိၣ်မးဖဲအဝဲဒီးသိလုၢ်ယီၢ်အဆၢကတီၢ်] န့ၣ်လီၤ. အဝဲစံၣ်လီၤလၢတံၤလီၤဝံၤစီၤခ--- ဒီးစီၤက--- ဆဲးက့ၤကဒါက့ၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်က့ၤတုၤဖဲလီၢ်ကဝီသဝီဖိတကၤအနဲးကျိးအဆၢကတီၢ်, အဝဲသ့ၣ်ပတုၢ်ဖဲန့ၣ်ခိၣ်ဖျါစီၤက--- က့ၤဒီးသိလုၢ်ယီၢ်တကဲလၢဘၣ်မ့ၢ်လၢအဝဲတူၢ်ဝဲတၢ်ဆါလၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖျါတကဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, စီၤခ--- ဂုၢ်ကျဲးစးလဲၤတဲဘၣ်ဒီးဃုတၢ်မၤစၢၤလၢသဝီဖိအဂၤသ့ၣ်တဖျါလၢအအိၣ်လၢဂဂ--- သဝီန့ၣ်လီၤ. အိၣ်တတီၤဖိဝံၤအလီၢ်ခံ, သဝီဖိတနီၤလၢအထီၣ်ဘၣ်ဝဲဆူၣ်ချ့တၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖျါဟဲဒီးမၤန့ၢ်ဝဲစီၤက--- လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ကူၤစါယါဘျီဒ်သီးအသ့ၣ်ကပတုၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံခ--- က့ၤက့ၤလၢတံၤဒီးဃုဝဲအသကိး, ဂ--- ဘၣ်ဆၣ်တထံၣ်ဝဲဒၣ်အီၤလၢဘၣ်. လၢခံအဝဲသ့ၣ်ညါဘၣ်က့ၤဝဲလၢဂ--- ဃုၣ်အဒါအသးလၢတံၤဒီးက့ၤကဒါက့ၤဆူဆံသၢၤမံးလၢၣ်ဝုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲလဲၤတုၤလၢဆံသၢၤမံးလၢၣ်ဝုၢ်ဖဲလါမ့ၤ ၃၀ သီ,

၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ်လီၤ. [KHRG တဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကဲထီၣ်ဒီး ဂ--- ဆူမဲညါလၢၤဘၣ်ဒီးတဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့ၢ် ကီးဝဲလၢဖဲအဝဲလဲၤတုၤဖဲတဆံသၢမံးလၢဝဲၣ်အဆၢကတီၢ်မ့ၢ်အဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကူစါယါဘျါခါတဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်ခါန့ၣ်လီၤ.]

ဖဲစီၤက--- ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ကူစါယါဘျါဝံၤအလီၢ်ခံ, လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤဆူအီၤဆူ ဂဂ--- သဝီန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ, သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်စးထီၣ်ယိးထီၣ်အီၤဒီးစ့ၢ်လၢ ဂဂ--- သဝီဒီးလဲၤဆူအီၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါလၢအဘၣ်တၢ် တီခိၣ်ရဲၤမဲအီၤလၢ KNLA သးရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၅) လၢအအိၣ်လၢလၢၢ်ခိၣ်ဒၢကးဟီၣ်ကဝီၤ, ဒုလိၢ်မုၢ်ထီၣ်ကရူၢ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကူစါယါဘျါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကလီဝဲတၢ်ကူစါယါဘျါဖဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဂဂ--- သဝီဒီးတၢ်ဆါ ဟံၣ်တဖျါလၢအအိၣ်လၢလၢၢ်ခိၣ်ဒၢကးဟီၣ်ကဝီၤအံၤပမ့ၢ်လဲၤလၢခိၣ်န့ၣ်ကယံၣ်ဝဲန့ၣ်န့ၣ်ရံၣ်ဃိးန့ၣ်ရံၣ်ဃုာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါ ဟံၣ်တဖျါလၢအံၤဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်အီၤလၢ KNLA န့ၣ်လီၤ. BPHWT [ထၢၣ်ဝံၣ်ချၢဆူၣ်ချၢပုၤမၤတၢ်ဖိကရူၢ်] အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး KNLA ကသံၣ်သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤသကိးတၢ်တပူၤဃီဒ်သိးကကူစါယါဘျါဝဲ KNLA သးဖိ [ဒီးသးဖိအဂၤလၢအဘၣ်ဒိသ့ၣ်တ ဖၣ်] ဒီးလီၢ်ကဝီၤပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

• တၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပီၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ

ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအဆၢကတီၢ်, စီၤက--- အမိၢ်အပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်လၢကက--- သဝီ, ကျဲၤလိၢ်မုၢ်ထီၣ်ကရူၢ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအနံၤန့ၣ်, ခ--- တဲဘၣ်ဝဲစီၤက--- အမိၢ်အပၢ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအဖိခွါလၢလီတဲစိအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ, အမိၢ်အပၢ်လဲၤကွၢ်အီၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤ က--- အဟံၣ်ဖိဃီဖိအိၣ်ဝဲဃုၤလၢအမ့ၢ်ဝဲအပၢ်, အမိၢ်, အဒိပုၢ်ဝဲၣ်မုၢ်တဂၤ, အကီၢ်ခံဂၤဒီးအဝဲန့ၣ်လီၤ. စီၤ က--- အံၤအသး နံၣ်အိၣ်ဝဲ (၁၃) နံၣ် ဒီးထီၣ်ကွဲးန့ၣ်တီၤလၢ ၈၈--- ကွဲးလၢအိၣ်ဘူးဒီးကက--- သဝီန့ၣ်လီၤ. ကွဲးတဖျါအံၤဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရဲၤမဲအီၤ လၢကညီကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲၣ်ကျိၤ KECD န့ၣ်လီၤ. အမိၢ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲနီၣ်ဂံၢ်--- (သးနံၣ် ၅၀ နံၣ်) န့ၣ်လီၤ. အမိၢ်အပၢ်ခံဂၤအံၤမၤအိၣ် ကျိးဒ်သိးကလုၢ်အိၣ်လုၢ်အီၤအဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဒိပုၢ်ဝဲၣ်မုၢ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲနီၣ်ဂံၢ် ၀--- န့ၣ်လီၤ. အဒိပုၢ်ဝဲၣ်ခွါခံဂၤအမံၤမ့ၢ်ဝဲစီၤစ--- ဒီးစီၤဆ---န့ၣ်လီၤ. စီၤ က--- ဒီးအဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အိၣ်လၢကက--- သဝီန့ၣ်လီၤ.

[စီၤက---] အမိၢ်နီၣ်ဂံၢ်---တဲဘၣ် KHRG လၢအဝဲဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢအဖိခွါအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်ဒီးစံးဝဲ “ယဖိခွါအသးဘၣ် ဒိခိၣ်မးခီဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤဒ်အံၤအဃီန့ၣ်လီၤ. ယဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢအီၤလၢကဟံၣ်ဆူၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. [...] ယအဲၣ်ဒီးလၢအ ဝဲကဆဲးထီၣ်ဒီးကွဲးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့, အဝဲမၤတၢ်တသ့အါအါ [ညီညီ] လၢဘၣ်ခီဖျါအခိၣ်တူၢ်ကွဲးဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တနံၣ်ညါအံၤယအဲၣ်ဒီးလၢအကပတုၢ်ထီၣ်ကွဲးခီဖျါအဝဲလိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဘူးအိၣ်သါ [ဒ်သိးကဘျါကွဲးဝဲမူၤမူၤနီၣ်ဂံၢ်] န့ၣ်လီၤ. ခဲ ကိးတနံၣ်ယကဟံၣ်အီၤကွဲးန့ၣ်လီၤ. ယအဲၣ်ဒီးလၢအဝဲကထီၣ်ဒီးကွဲးဒီးမၤလိဒ်တၢ်ခီဖျါယဘၣ်ယိၣ်လၢအသးတအိၣ်မၤလိတၢ် လၢကွဲးလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယတဲအီၤ ‘တၢ်တနံၣ်ညါအံၤန့ၣ်လဲၤထီၣ်ကွဲးမ့ၢ်ကဲန့ၣ်ကဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.’ ဒ်ပမ့ၢ်မိၢ်ပၢ်အသိး, ပကဘၣ်ကတဲာ် ကတီၢ်န့ၣ်တၢ်လၢအဂီၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. [...] တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ မ့ၢ်တအိၣ်န့ၣ်, တၢ်တကဲထီၣ်သးဒီးနီၣ်တမံၤဘၣ်.” စီၤက--- တဲဘၣ်ဝဲ KHRG ပုၤမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်ဖိလၢအတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒ်အံၤ “ယလိၣ်ဘၣ်ခိၣ်တူးတခီန့ၣ်လီၤ.”

[ဖဲလါယူၤလံ ၂၀၂၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်, သဝီဖိတဂၤအံၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢလီၢ်ကဝီၤတၢ်ကရၢကရိတဖုလၢ အတီၢ်စၢၤစၢၤဝဲပုၤဂ့ၢ်ဝိတၢ်လိၣ်ဘၣ်အအိၣ်အဖၢမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.]

ခ--- အံၤအသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ ၂၀ နံၣ်ဒီးအိၣ်ဖဲဆံသၢမံးလၢဝဲဒၣ်ဆဆ--- ကဝီၤဒုန့ၣ်လီၤ. တချုးဒီးလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးဘၣ်အခါ အဝဲဟဲမၤအိၣ်ကျိးဖဲကက--- သဝီန့ၣ်လီၤ. [သဝီဖိအဂၤတဂၤလၢအဘၣ်ဒိ] ဂ--- အံၤအသးနံၣ်အိၣ် ၂၄ နံၣ် ဒီးအဝဲအိၣ်လၢ ဆံသၢမံးလၢဝဲဒၣ် ဆဆ--- ကဝီၤဒုန့ၣ်လီၤ. တချုးဒီးလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးဘၣ်အခါအဝဲဟဲမၤအိၣ်ကျိးဖဲအအ--- သဝီစ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလၢအစ့ၣ်တဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၣ်ဖဲလါယူၤ ၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤ, လၢတၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါလၢအအိၣ်ဖဲလၢဂီၢ်ဒါကးဟီၣ်ကဝီၤ, ဒုလိၣ်မုၢ်ထီၣ်ကရူၢ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဖိသ့ၣ် ၁၃ နံၣ် တဂၤ, လၢအမံးမ့ၢ်စီၤက---, ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၤစါယါဘျါလၢတၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါအပူၤဖဲအဘၣ်ဒိဒီးဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပီၢ်တဖျါအတၢ်ပီၢ်ဖဲထီၣ်ဖဲ ခခ--- သဝီ, ကျၢၤလိၣ်မုၢ်န့ၣ်လၢကရူၢ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဖဲလါမ့ၢ် ၂၉ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်အထွဲတပၤ, အစုဒီးအသးနါပုၤဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဂီၤလၢအထွဲတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၣ်ဖဲ လါမ့ၢ် ၂၉ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤလၢကျဲတဘီလၢအအိၣ်ဘူးဒီး ဂဂ--- သဝီ, ဒုလိၣ်မုၢ်န့ၣ်လၢကရူၢ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤ တဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖုယိးဝဲစီၤက--- လၢစ့ၣ်တဖျါအပူၤဒီးလဲဆ့ၣ်ဝဲအိၣ်ဆူ ဂဂ--- သဝီလၢတၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါလၢအအိၣ် လၢလၢဂီၢ်ဒါကးဟီၣ်ကဝီၤ, ဖဲလါမ့ၢ် ၂၉ သီ ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၢ်

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျီတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖု လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၣ်န့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိၣ်တဖုအံၤ ဒိသိးကဟံးဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖုအကလုၢ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးသ့ၣ်တဖုန့ၣ်လီၤ. နဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖုဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒဲဒဲန့ၣ်လီၤ.